

Pracovní list k výstavě pro 2. stupeň ZŠ a SŠ

Vnitrozemská plavba v Čechách je vděčné a dosud jen málo prozkoumané téma. Výstava představuje ve třech tematických celcích často známé obrazy, jejichž náměty jsou poprvé věrohodně pojmenovány. Ukazuje na počátky plavby na Vltavě a Labi, stavbu lodí v Čechách, rozvoj paroplavby na Vltavě a její přerod z hromadné dopravy na turistickou atrakci. Součástí výstavy jsou i dobové filmy, trojrozměrné modely lodí a vodních staveb.

Zjisti, kdo se v 19. století nejvíce zasloužil o rozvoj vnitrozemské plavby v Čechách. Odpověď najdeš v textech výstavy.

Náповěda: Byli to tři muži, jeden z nich byl primátorem města Prahy:

.....

Hlavním impulzem pro zahájení paroplavby na Vltavě byl vývoz dřevěných nákladních lodí, tzv. „naháčů“ do Německa, spolu se začátkem těžby kamenného uhlí na Kladensku. V letech 1833 až 1862 proběhly rozsáhlé stavební úpravy plavební dráhy a mezi Štěchovicemi a Prahou vznikla vodní cesta, kterou mohly proplout i parníky.

Najdi model plavidla, vystavený na Světové výstavě v Paříži 1900, prezentovaný i císaři Františku Josefovi I. Do

jaké čtvrti Prahy mělo být plavidlo umístěno?

.....

Prohlédni si výtvarná díla v expozici a vypiš názvy dalších pražských čtvrtí, které zachycují:.....

.....

.....

V první části výstavy najdeš několik obrazů, na nichž jsou kromě lodí vyobrazeny i mosty v Praze a okolí.

Nejznámější z nich se jmenuje:

.....

Vypiš názvy obrazů s motivem mostů a poznamenej jména autorů:

.....

.....

.....

.....

Jak se prostředí v okolí pražských mostů změnilo? Zamysli se nad tím, co o má společného Praha s Plzní.

Ve druhé části výstavy se dozvíš, který známý český spisovatel psal r. 1923 o pražské paroplavbě.

Byl to K ---- Č ---- . I přesto, že v té době rostl turistický ruch a pražské parníky toho roku přepravily 1 341 025 cestujících, nazval je posměšně .....

Jmenuj alespoň dvě díla, která tento spisovatel napsal: .....

.....

Vystavené exponáty představují kromě plavby na Vltavě a Labi také známá místa, stavby a budovy v Praze, jejich tehdejší podobu. Jedna z dominant Masarykova nábřeží v Praze se objevila i na obraze **Jakuba S - - - k - - - - - a**.

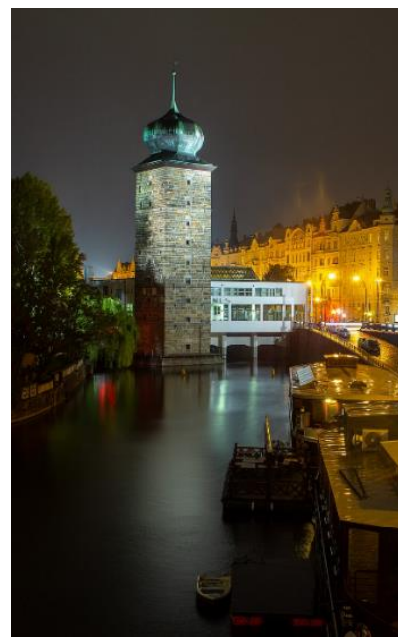
 Vyhledej obraz podle detailu a doplň jméno autora.

Šítkovská věž, zvaná také *Hořejší novoměstská*, je vodárenská věž z konce 15. století při pravém břehu řeky Vltavy na Novém Městě pražském v těsném sousedství dnešní budovy Spolku výtvarných umělců Mánes. Věž je vysoká 47 metrů, má čtvercový půdorys o straně 10 metrů, je mírně vychýlena od své svislé osy asi o 115 cm k jihovýchodu a jedná se tak o nejnižší věž v Praze. Příčinou tohoto jevu je skutečnost, že věž byla postavena na písčném dně Vltavy bez řádných základů.

Podívej se na mapu Prahy a zjisti název mostu v nejbližším okolí této věže.

.....

Na naší výstavě najdeš mnoho zajímavostí. Jednou z nich je i správné určení motivu v dílech Josefa Šímy. Příkladem je známý obraz, který byl více než tři čtvrti století uváděn pod názvem *Parník na Seině*, ale ve skutečnosti se jedná o obraz parníku Primátor Dittrich Pražské paroplavební společnosti. Další Šímův obraz, dodatečně pojmenovaný *Z Marseille*, nezachycuje loď ve francouzském přístavu, ale pražský kolesový parník nad Šítkovským jezem v Praze. Oba parníky jsou v tzv. „českých zemských barvách“, na rozdíl od lodi, která v té době byla Šímou zobrazena v Paříži.

 Vyhledej zmíněné obrazy Josefa Šímy a napiš, jak se od sebe liší. Které byly „české zemské barvy“?

.....

Najdi obrazy podle výřezu, doplň názvy a k jednomu z nich správné pojmenování dle textu výše:

.....

.....

.....

Tzv. „nacionálka“ na komíně s modrým středovým pruhem se objevovala na plavidlech, zobrazených v době 2. sv. války, tedy za Protektorátu Čechy a Morava (německy Protektorat Böhmen und Mähren). Byla to část československého území, okupovaná od 16. března 1939 do 8. května 1945 nacistickým Německem.

 Kterí malíři jsou autory obrazů, vzniklých v této době?

.....

 Prohlédni si dobový film, zachycující první proplutí plavební komorou centrem Prahy.

Jakým způsobem se komora otvírala? .....

.....